

‘Ο Γαβριήλ υποκλήθηκε στενοχωρημένος απ’ τὰ κομψομένα αὐτὰ τῆς βασιλείας, στὰ ὁποία δὲν ἤξερε πὺς ν’ ἀπαντήσῃ.

— Ἐφέρετε τὸ ἔργο πὺς θὰ ἴδουμε σὲ λίγο; ρώτησε πάλι ἡ Αἰκατερίνη, ἡ ὁποία ἔδειχνε προφανῶς μεγάλη εἴηνοια στὸν ὄρατο καὶ συνιστάμενο αὐτὸν ἱππότη.

— Τὸ ξέρω λατινικά, ἀπάντησε ὁ Γαβριήλ, γιατί, καθὼς μοῦ εἶπαν, εἶνε ἀπλὴ μίμησις ἐνὸς ἔργου τοῦ Τερεντία.

— Βλέπο, εἶπε ἡ βασίλισσα, ὅτι εἶσατε ἐξ ἰσου σοφὸς ὅσο καὶ γενναῖος. Αὐτὰ τὰ δύο ἐξαιρετικὰ χαρίσματα ποὺ σπάνια ταυράζονται.

‘Οὐ! αὐτὰ, ἡ Αἰκατερίνη τὸν Μεδίκον τὰ ἔλεγε μὲ χαμηλὴ φωνή, ἐνὼ συγχρόνως ἔκρινε φλογερότατες ματιές στὸν Γαβριήλ. Ἀσφαλῶς ἡ καρδιά τῆς βασιλείας ἦταν ἀδεια ἐκείνη τῆ στιγμῆ καὶ ἔχουσε κάποιο καινούργιο εἰδύλλιο.

‘Ο φίλος μας ὁμως ἔπινε γρηχρὸς καὶ κατασυρριζαμένος.

Τέλος ἡ αἰλιά του ἠρώθηκε καὶ ὁ πρόλογος τοῦ ἔργου ἄρχισε. Τότε ἡ βασίλισσα εἶπε στὸ Γαβριήλ:

— Καθίστε ἐκεῖ, πῶς μου, ἀνάμεσα σ’ αὐτὲς τὲς κυρίες, κύριε διανοοῦμενε, γιὰ νὰ μπορέσω νὰ καταγράψω στὰ φῶτα σας ἂν παρουσιασθεῖ ἀνάγκη.

‘Ο Γαβριήλ, ἀφοῦ χαρέτησε τὴ βασίλισσα, γιὰ νὰ μὴν ἀνησιγήσῃ κανένα, πήρε ἕνα σκαμνὶ καὶ κάθησε στὸ πλευρὸ τῆς Ἀρτεμίδος.

Τὸ ἔργο πὺς παζόταν στῆ σκηνή, ἦταν, ὅπως εἶχε πεῖ ὁ Γαβριήλ στῆ βασίλισσα, μιὰ μίμησις τοῦ «Ἐννοῦχου» τοῦ Τερεντίου καὶ ἦρως του ἦταν ἕνας ψευτογενναῖος καὶ φαρμαρῶνος στρατιωτικός, τὸν ὁποῖο ἐξασπασε καὶ ἔκανε ἄτι ἤθελε ἕνας παρσίτος.

Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ λοιπὸν τῆς παραστάσεως, οἱ πολυάριθμοι ὀπαδοὶ τοῦ Γκιζ, οἱ ὁποῖοι ἦταν συρραμένοι στῆ ἀθούσα, ἄρχισαν νὰ εἰσανενοῦνται τὸν κοντόσταυλο Μονμορανού στὸ πρόσωπο τοῦ γέρου παρσίτου, ἐνὼ ἀντιθέτως οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Μονμορανού ἔβλεπαν τὸν Γκιζ στὸ πρόσωπο τοῦ φαρμαρῶνος στρατιωτικοῦ. Ἔτσι κάθε σκηνὴ γινόταν δεκτὴ μὲ γέλια καὶ μὲ θορυβώδεις ἐκδηλώσεις καὶ ἀπὸ τὰ δύο κόμματα, πράγμα πὺς ἐπέτρεψε στοὺς ἐρωτευμένους μας νὰ κουνουριάσουν, χωρὶς νὰ τοὺς ἀκούῃ καὶ νὰ τοὺς προσέχῃ κανεῖς.

— Γαβριήλ!

— Ἀρτεμὶς!

— Οὐ παντοῦρησε λοιπὸν τὸ Φραγκίσκο Μονμορανού; εἶπε μὲ παράτονο ὁ Γαβριήλ.

— Ἀποκήσατε λοιπὸν κίβλας τὴν εἴηνοια τῆς Αἰκατερίνης; εἶπε μὲ ζήλεια ἡ Ἀρτεμὶς.

— Εἶδατε ποὺ καλά, ὅτι αὐτὴ μὲ προσκάλεσε κοντὰ τῆς.

— Ἐφέρετε ποὺ καλά, ὅτι ὁ βασιλεὺς θέλει αὐτὸ τὸ γάμο...

— Καὶ σεις ὑποκλίνετε στῆ θέλησί του.

— Καὶ σεις ἀκούγατε πρὸ ὀλίγου εὐχριστῶς τὲς ἐρωτικὲς ἐκμυστηρεύσεις τῆς βασιλείας. Μὲ λημονήσατε πειὰ εἶπετ’ ἀπὸ τόσα χρόνια.

Τότε ὁ Γαβριήλ τῆς ἀπάντησε σοβαρὰ:

— Ἀκούσε με, Ἀρτεμὶς, καὶ θὰ ἴδῃς ὅτι ἔξῃ χρόνια τώρα, ἀπὸ τότε δηλαδὴ πὺς σὲ ἀφῆρα, ἔλες μου ἡ ὄρες ἦταν ἀφοσιωμένες σὲ σένα καὶ πὺς ἔλες μου ἡ πράξις δὲν εἶχαν ἄλλο σκοπὸ παρὰ πὺς νὰ σὲ πληρώσω περισσότερο. Ἐνα μῆνα μετὰ τὴν ἀναχώρησί σου ἀπὸ τὸ Βιμοντιέ, ὅταν ἦθα καὶ ἐγὼ στὸ Παρίσι, ἔμαθα γιὰ πρώτη φορὰ πὺς εἶσαι κόρη τοῦ βασιλέως καὶ τῆς δουκίσεως τοῦ Βαλεντινού Ἀρτέμιδος ντὲ Πονατιέ. Δὲν μὲ τρῶμαζε ὁμως τόσο ὁ πριγκιπικός σου τίτλος, ὅσο τὸ γεγονός ὅτι ἦσουν σὺζυγος τοῦ δουκὸς ντὲ Καστρο. Μὰ ὅταν ἔμαθα τὸν θάνατό του, ἀναγάλλασα. Ἀπὸ τότε τὸ μόνον μὲν ὄνειρο ἦταν πὺς νὰ διακριθῶ, πὺς ν’ ἀποκτήσω φήμη γιὰ νὰ γίνω ἀξιόξ σου. Ὅταν πολεμοῦσα, ἔβλεπα πάντα μπροστὰ μου τὴν αἰθέρια ὄπτασί σου καὶ ἔτσι νικουσα. Μὰ ἔξαφνα ἔμαθα στῆ Ἰταλία, ὅτι θέλουν νὰ σὲ παντρεύουν μὲ τὸν Φραγκίσκο Μονμορανού καὶ νὰ σὲ ρωτήσω: «Ἀρτεμὶς, πὺς μου, μὲ ἀγάπας, ὅπως σ’ ἀγαπᾷ καὶ ἐγὼ».

— Φίλε μου, τοῦ ἀπάντησε μὲ γλυκύτητα καὶ μὲ συγχῆνοι ἡ Ἀρτεμὶς, ἀντὶ νὰ σοὺ ἀπαντήσω, θὰ σοὺ διηγήθῶ τὴ ζωὴ μου ἀπ’ τότε πὺς χωριστήκαμε. Ὅταν ἔφτασα σ’ αὐτὸ τὸ παλάτι, κορμισσάμει δώδεκα χρόνων, μιὰ ἀκατανίκητη πλῆξι μὲ κυριεῦσε. Ἐνωῦθα τίς χρῆσές μου ἀλυσιδεξ νὰ μὲ βραβάνουν καὶ νοσταλγοῦσα μὲ μιὰ ἀπέραντη θλίψη τὰ δάση μας καὶ τοὺς κήπους μας στὸ Βιμοντιέ καὶ στὸ Μονγκασμερῦ. Γαβριήλ, κάθε βράδυ ἀποκοιμιόμουν κλαίγοντας. Ὅ βασιλεὺς ὁπότσο, ὁ πατέρας μου, ἦταν ποὺ καλὸς γιὰ μένα καὶ προσπαθοῦσα ν’ ἀνταποκριθῶ στῆν ἀγάπη του. Μὰ πὺς ἦταν ἡ ἐλευθερία μου; Πὺς ἦταν ἡ καλὴ μας Ἀλοῦζα; Πὺς ἦσαν ἐσύ, Γαβριήλ; Τὸν βασιλέα δὲν τὸν ἔβλεπα κάθε μέρα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΚΑΛΩ ΤΕΧΝΩΝ

ΕΚΛΕΚΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ

Ἡ τελευταῖες στιγμὲς τοῦ Χάδν. «Θεέ, σώσε τὸν Φραγκίσκο!...». Ὁ Ροσσίνι καὶ ὁ «Κουρεὺς τῆς Σεβίλλης». Τὶ ἔλεγε γιὰ τὸ ἀριστούργημά του. Πὺς ὁ κλῶδες συνθέτης ἀπεποιήθη τὸ παράσημο τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Παγκανίνι καὶ Μπερλιόζ. Πὺς γνωρίστηκαν οἱ δύο μεγάλοι συνθέται.

Ὁ περίφημος Βιεννέζος συνθέτης Χάδν ἦταν παιὰ ἐξηνταεξή χρόνων τὴν ἐποχὴ πὺς εἰσεβάλαν στῆν πατρίδα του τὰ στρατεύματα τοῦ Ναπολέοντος. Ὅταν μάλιστα ὁ ἐχθρικός στρατὸς πολόρησε τὴ Βιέννη, ὁ Χάδν κατελήφθη ἀπὸ μιὰ ἀπερίγραπτη νευρική κρίσι καὶ τρέχοντας μὲς στὰ δωμάτια τοῦ σπιτιοῦ του, φώναζε κάθε τόσο:

— Θεέ, σώσε τὸν Φραγκίσκο!... (ἐνωῦντας τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας).

Ἐξαφνα, σὲ κάποια στιγμὴ, μιὰ ἐχθρική δόβια ἔπεσε στῆν ταρὰτα τῆς βίλλας τοῦ Χάδν, χωρὶς ὁμως νὰ ἐκτραγῆ. Τότε ὁ μεγάλος μουσουργὸς ἔγινε ἔξω φρενῶν καὶ χύνοντας πύρινα δάκρυα, ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ τὸ «Θεέ, σώσε τὸν Φραγκίσκο!». Μὰ πρὶν τελεῦσαι τὴ στροφὴ ἐκείνη, μὲ τὴ μελωδία ἀκόμη στὸ στόμα καὶ τὰ δάκρυα στὰ μάτια, ἔβγαλε τὴν τελευταία του πνοή.

Ὅταν πρωτοπαίχθηκε ὁ «Κουρεὺς τῆς Σεβίλλης» τοῦ Ροσσίνι στῆ Ρώμη, ἔγινε δεκτὸς μὲ σφουρίγματα καὶ ἐξοφρενικὲς ἀποδοκίμασιες. Ἡ ἴδια τύχη περιέμεινε τὸ ἀριστούργημα αὐτὸ τῆς ἰταλικῆς μουσικῆς καὶ ὅταν πρωτοπαίχθηκε στὸ Παρίσι, στίς 26 Ὀκτωβρίου 1819. Ὁ Ροσσίνι ὁμως, πὺς ἤξερε τὴν ἀξία τοῦ ἔργου του, δὲν ἀπογοητεύτηκε ἀπὸ τὴ δαπλὴ αὐτὴ ἀποτυχία. Ὅταν δὲ ἀγόρευε τὴ ὁπερὰ τοῦ «Γουλιέλμου Τέλλου» ἐσημεῖωσε θριαμβευτικὴ ἐπιτυχία, ἔλεγε:

— Ἐπιπέμει μοῦ Τέλλου μοῦρου νὰ γραφοῦν καὶ ἄλλοι! Δεύτερο ὁμως «Κουρεὰ τῆς Σεβίλλης» μονάχα ὁ καλὸς Θεὸς μπορεῖ νὰ γράφῃ σὲ μιὰ μέρα πὺς ἄξῃ ἐξαιρετικὸ κέρφι!

Ἐπίσης, στίς τελευταῖες στιγμὲς τῆς ζωῆς του ὁ μέγας συνθέτης ἔλεγε στοὺς φίλους του:

— Ἀπ’ ὅλα τὰ ἔργα πὺς συνέθεσα, λίγα πράγματα θὰ μείνουν: Ἡ τρίτη πράξι τοῦ «Ὀθέλλου», ἡ δευτερὰ τοῦ «Γουλιέλμου Τέλλου» καὶ σχεδὸν ὀλόκληρος ὁ «Κουρεὺς τῆς Σεβίλλης».

Ὅπως εἶνε γνωστὸν, ὁ Ροσσίνι τὰ περισσότερα χρόνια τῆς ζωῆς του τὰ πέρασε στὸ Παρίσι. Κατὰ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1827, ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἀποφάσισε νὰ τοῦ ἀνεμίη τὸ παράσημο τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Μόλις ὁμως τὸ πληροφορήθηκε αὐτὸς ὁ Ροσσίνι, ἐπισκέφθηκε τὸν ὑπουργὸ ντὲ λὰ Ροσφουκὲ καὶ τὸν προσκάλεσε ν’ ἀνακαλέσῃ τὴν παρασημοφορία του, «γιατὶ — ὅπως τοῦ εἶπε — τὰ ἔργα του δὲν ἦσαν ἄξια μᾶς τόσο μεγάλῃ τιμητικῆς διακρίσεως!...». Ἐπρόσθεσε δὲ, ὅτι θὰ ζήτοσε μόνος του νὰ παρασημοφορηθῆ ὅταν θὰ ἔγραφε ἕνα νέο ἔργο, ἄξιο τῆς Γαλλίας.

Ἔτσι καὶ ἔγινε. Ὑστερα ἀπὸ τὴ θριαμβευτικὴ ἐπιτυχία τοῦ «Γουλιέλμου Τέλλου» ἐξήτησε ὁ ἴδιος καὶ τοῦ ἀνεμίη τὸ παράσημο, πὺς τόσο διακριτικὰ εἶχε ἀποποιηθεῖ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν.

Ὅταν ὁ Παγκανίνι ἔκανε κατὰ τὸ 1810, σὲ ἡλικία εἰκοσιπέντε χρόνων, τὴν πρώτη καλλιτεχνικὴ του τουρνέ, ὕστερα ἀπὸ τὴ Βιέννη καὶ τὸ Βερολίνο, ἐπῆγε στὸ Παρίσι.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη στὸ Παρίσι μεσορανοῦσε ὁ περίφημος συνθέτης Μπερλιόζ καὶ οἱ Παρισίνοι ποὺ δὲσπολα ἐπευφημοῦσαν τίς συναυλίες ἡ τὰ ἔργα ξένων μουσουργῶν. Γι’ αὐτὸ, ὁ Παγκανίνι, φτάνοντας στὸ Παρίσι, ἀξέφτηκε νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν Μπερλιόζ — σημειῶντας ὅτι δὲν γνωρίζόντουσαν προσωπικῶς — καὶ νὰ ζητήσῃ τὴ γνώμη του σχετικὰ μὲ τὴν ἐμφάνισί του πρὸ τῶν Παρισινῶν.

Πῆγε λοιπὸν καὶ συνάντησε τὸν Μπερλιόζ στὸ σπίτι του καὶ τοῦ συστήθηκε ὡς ἕνας ταξειδιώτης φίλος τοῦ Παγκανίνι.

— Ἐρχομαι ἀπὸ τὸ Μιλάνο, τοῦ εἶπε, ἐκ μέρους τοῦ μαστροῦ Παγκανίνι, ὁ ὁποῖος εἶς παρακαλεῖ νὰ μοῦ πῆτε τὴ γνώμη σας, ἂν μπορεῖ νάρθῃ γιὰ νὰ δώσῃ μερικὲς συναυλίες στὸ Παρίσι. Θάχατε, φυσικά, ἀκούσει γιὰ τὸν Παγκανίνι...

Ὁ Μπερλιόζ, ἀκούγοντας νὰ τοῦ μιλά ὁ ἐπισκεπτής του γιὰ τὸν Παγκανίνι, πέταξε ἀπ’ τὴ χαρὰ του, καὶ τοῦ εἶπε σφιγγόντάς του ἐγκάρδια τὸ χέρι:

— Μὴ κάθσετε καθόλου! Γράφτε μου ἀμέσως νάρθῃ. Ἡ φήμη του καὶ ἡ καλλιτεχνικὲς του δάφνες ἔχουν κάμει παγκόσμιο τ’ ὄνομά του. Εἶνε ὁ Μπερλιόζ τῆς Ἰταλίας!...

Φαντασθῆτε τώρα τὴν ἐκπληξί τοῦ Μπερλιόζ, ὅταν τὸ ἴδιο ἀόγεμα τὸν ἐπισκέφθηκε πάλι ὁ Παγκανίνι, μὲ τὸ πραγματικὸ ὄνομα αὐτῆ τῆ φορὰ, καὶ τοῦ εἶπε χαμογελάοντας ἀπὸ μιὰ ἀπερίγραπτη χαρὰ:

— Κύριε Μπερλιόζ τῆς Γαλλίας, σὰς ἔφερα τὸν Μπερλιόζ τῆς Ἰταλίας!...

